Tractatus pulcherrimus de consolacione theologie eximij in sacra pagina professoris iohis gerson cancellarij parisiensis incipit feliciter. et habet modum libri boecij de consolacione philosophie.

Quecūqz scripta sūt ait magnus ille discipul⁹ theologie paul⁹ ad nr̄am doctrinā scripta sūt. ut ꝑ paciām et cōsolacōnē scripturarū spem habeam⁹. Cōuenerūt aliqn̄ sup hoc verbo volucer cursor leuis explicās vias suas. et mōch⁹ in religione degēs. Qui ut vidit ꝙ volucer sibi notissim⁹ ad se venit de lōginq̄. multa q̄dē sup m̄ltis ꝫ multa plus plurima sup aduena quodā germaō suo cōquirē disposuit. Cui⁹ inq̄sicōnē sequēs dyalog⁹ explicabit et hoc ꝑ quat̄duū sub tetra zono ꝯsideracōnū. q̄ licz adiuicē cōicēt eit tn̄ appropriac⁹ Prima de cōsolacōe theologie ꝑ spem in cōtēplacōne diuini iudicij. Scd̄a ꝑ scripturā in reuelacōe regiminis mūdi. Tercia ꝑ paciēciā in zeli modacōe Quarta ꝑ doctrinā in ꝯsciēcie serenacione. De⁹ āt paciēcie ⁊ ꝯsolacōis. ꝯsolet̄ nos ī oī t̄bulacioē nr̄ā ⁊ det ꝑmonē rcm̄ ī ore duoꝝ Quoꝝ voluc̄ sic īcipit.

¶ Primū metrū p̄mi.

Sepe pegnas voluc̄ trāsmiss⁹ in oras.
Regrediēs. patrie iam menia video.
Dulcis aue natalis hum⁹. tu frācia felix.
Inclita parisi⁹ nobile palladiū.

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Heu quid id ē: seuo bellū nam cerno tumultu
Ciuile furē· sanguine cūcta replet·
Spūs in mediū missus vtiginis errat·
Obtrūcant gladijs mutuo se ꝓprijs·
Carceribus trudūt alios· à flumine mergūt·
Membraqz torturis plurima dilaniant·
Pars q̄uis dici pietas vult publica curās
Cōmoda· q̄ patrie viscera rūpit ouans·
Justicie vultus atrox mentit̄ erinis
Rex iuuo te clamans· regia sceptra rapit·
Exuperant scillam· cathilinā crimine vincūt
Vim ꝓ vtute bellicus horror habz·
Non pat̄ a natis tutus· fratrēqz pire
Vult frater· soceri mors venit a genero·
Clerū miliciam ciues sine lege reclusos·
Carcere· plebs rabida sicut oues iugulat·
Nullus adest nr̄e respectus religionis·
Jura sepulture denegat impietas·
Quisq̄s opes vel diuicias famat̄ habē·
Obicitur titulus ꝓdicionis ei·
Eligit hic ꝑtē neutrā defendere· partis·
Mox vtriusqz ptz innocuus iugulo·
Nec satis est alijs vni se tradē parti·
Ni se flagicijs cōscelerent paribus·
Quid q̄ te patriam pulchrā violare vocatur
Extera gens hostis te lacerā ꝯo rapit
Nulla fides pietasqz manet· cōfundit̄ om̄e

Phas qz nephas· regnat horrida tesiphone·
Extremos nōne fuerat iocūdi⁹ ꝛndos·
Aut glaciale solū me penetrasse prius·
Aduena tu felix alia tepte receptās·
Namqz patēt oculꝰ non mala tāta tuis·
Verū mōch⁹ hic degit· sua claustra subibo·
Ac de fratre suo facē verba sibi·

¶ Prima ꝓsa p̄mi· Monach⁹

Est ne volucer quē video· Et certe is est· Dic
p̄cor o volucer· vn̄ veis: q̄ noua fers: q̄lis ad
me te modo sors attulit? Volucer· Scito mo
nache· quoniā in cōstanciensi cōsilio generali· cum
germano tuo cōuersatus vsqz finalē summi ponti
ficis egressum· tādem diūticula q̄rens exiui cum e
odem· qui iuxta cognomen suum peregrinus effici
maluit in terra aliena· q̄ ad suos huc regredi·
Monachus· Satis est o volucer· si certum
me facere potueris quid agit dilectus anime mee
quid amor cordis mei· Nonne dolet velut exulem
se fieri in ignota et longinqua regione· vbi liguā
quam non nouerat audit? Nonne subtristis est
se poni sub modio vel in obscuris sicut mortuos se-
culi· qui lucere super candelabrum fuerat institut⁹
Volucer· Nichil prorsus o monache tēporum tē
pestate pensata proqz diuturna animi preparaci
one· qua sibi preuiderat omnia que occurrissent e-
quanimiter toleranda· Gaudet pocius in domino

magnificans eum· et exultat spiritus eius in deo
salutari suo: deputans se adiutum meritis et pre-
cibus aliorum· Itaqz de se securus· et in se domino
miserante tranquillus deflet miseriam patrie pro
prie indignissimamqz sortem· Cuius tamen cala-
mitatis media pars nō ē sibi nunciata· quam ocu
lis ꝓprijs horrens intueor· Quineciam super con
culcacione veritatis et iusticie plorans ingemiscit·
miserabilem deniqz ciuitatis celeberrime desolacio
nem· tamq̄m ieremias ruinas iherusalem lamen-
tatur· Monachus· Qua racione fieri potest
o volucer ꝙ exul a patria a parentibus a ꝓpinq̄s
a notis et amicis non angustietur in corde: non in
aimo conturbetur: Volucer· Monache· Nich
il difficile est volēti· meministi puto ut aduena nr̄
semp in medijs eciā turbis et vrbibus solitudinē
sibi q̄siuit ⁊ dilexit· Solitudinē loquor q̄ ē a curis
forinsecis et hoim̄ calūnijs vacacio· ꝓbans illud
sapiētis· q̄ minorat̄ actu ꝑcipiet sapiam̄· Mōch⁹·
Scio o volucer et exptus testor· Volucer· Ecce
āt nūc elōgauit fugiēs ⁊ māsit in solitudine: expec
tās eū q̄ saluū se fecit a pusillanimitate spūs et tē
pestate· qm̄ vidit iniq̄tatē et cōtradictionē in ciui-
tate· Euolauit sicut passer erepta de laqueo venā
ciū· vndiqz nimirū sibi parabantur insidiarum
tendicule· Enatauit ut potuit a naufragio reipub
lice prestolans si forte postmodum sit spes nichil

tādē se vidēs adūsus currentē furoris impetū nitē
do proficere · desilyt aliorsum a curru publici regi-
minis · cedens raptui preualentis nequicie et mali
cie quam ad presens non vincit sapiencia · Mōchꝰ
Vincet tandem aliquādo crede michi volucer · Mag
na quippe et fortis est veritas · et super omnia vin
cit ac p̄ualet · Volucer · Veritas o monache nes
cio · hoc vnū ꝓprys oculis inspicio iuxta vocē ysa
ie · q̄ cōuersū ē retrorsū iudiciū · et iusticia longe
stetit · q̄ corruit in platea veritas · et eq̄tas nō potu
it ingredi · q̄m facta est veritas in obliuionē · et qui
recessit a malo p̄de patuit · Quo cōtra videre ē fal-
sitatē nō qualēcūq; ꝫ hereticam p̄uitatē in via mā
datorū dei que perambulat vicos et plateas erec
ta ceruice insultans catholice veritati cum defenso-
ribus suis ꝓterit eos pedibus sordissimis · ac de ip
sis tamq̄ domina victoriosa triumphare gloriatur
Monachꝰ · Proch dei atq; holm̄ fidem · dic oro vo
lucer vn̄ tal' eūsio? Nōne scā generalis sinodꝰ q̄
ꝓ veritatis tuicōe p̄ncipalit̄ instituta fuerat se cul
tricē hm̄odi veritatis exhibuit atq; ꝓtectionē · Ve
rū hāc interī q̄relā omissā volo · q̄m cupit animꝰ ex
te ꝯgnoscē q̄bus exercicijs se refouet frater · quē
torpere nequaq̄ putauerī inerti ocio? q̄bꝰ insup ar
mis spūalibus aduersus iniquos fortune seuien
tis impetus ꝯgredi solitꝰ ē · ne tristicia seculi q̄ mor
tē opatur ipsū vel deiciat vel absorbeat · Volucer ·

Fortis veritas

qn̄ vincet

De vera et solida peregrini cōsolacione tecum sermo
nē habiturus · significo in p̄mis · q̄ eam accipit doc
trice theologia · q̄ comitē se dedit peregrinacōni sue.
ab infancia em̄ sacras lr̄as nouit · neq; furor hosti
lis · neq; terror p̄uertere potuit qn̄ p̄seq̄retur iter
suū · De qua sapiēs · Attigit g° ait a fine vsq; ad fi
nē fortit̄ · et disponit oiā suauit̄ · hāc amaui et exq̄
siui eā a iuuētute mea et q̄siui spōsam m̄ eam assu
mere · et amator fact⁹ sū forme illi⁹ · Seq̄t̄ cōsola
cio · Intrans in domū meā ꝯq̄escam cū illa · non
enim habet amaritudinem conuersacio illius · nec
tediū cōuictus illius · sed leticiam et gaudium · In
cuius p̄comū ita libet metro pangere ·

¶ Scd̄m metr̄ p̄mi · dactilicū sicut illud Boheri Heu q̄ p̄cipiti

Felix theologus pulchra sophia ·
Cui vult a puero se dare sponsam ·
Que castum tenero stringit amore
Eius se vocitans iure sororem ·
Casus se sociam prebet in omnes ·
Ac vite releuat tedia meste
Solat̄ resonans cantica syon
Securoq; regit limite gressus
Spes et vera fides cōcomitant̄ ·
Et diuinus amor q̄draq; virtus ·
Prudens sobriaq; fortis et equa ·
Bonorumq; cohors iūcta beatis ·
Ad te si tribulans sors ruit vlla ·

Duris increpitans torua flagellis
Perstes in pauido suscipe vultu
Nam sic viuit est pax in amaro
Nam si flammigeris intonat ether
Fractꝰ fulminibꝰ · totus et orbis
In se dissiliat · si caro cedit
Mens esto stabilis sede retenta
Nec tu quesieris herculis arma
Nec gaudes validis viribꝰ artus
Plus horrenda satis q̄ superit
Hac iutrice potes perdere monstra
Infandas herebi carmine pestes
Vicit quando lirā tprat orpheus
Mollescūt lapides · flumina sidūt
Sed se nō superat victꝰ amore
At vero cithara dum modulatur
Pastor postea rex carminis odas
Quas aptat frenesis ocius exit
neq̄m spiritus a rege saule
Ergo nemo satis theologie
Laudes extulerit tāta patrātis
Qua cure fugiunt mens hilarescit
Que virtute sua monstra trucidat
Cuiꝰ vi rapit aduena degens
Terris ad nitidum scandere celū
Excelsa residens cernit ab arce
Fortunā merito rectus vtrāq3

De Orpheo

¶ Secda psa pmi. Monachꝰ.

Ure quidem laudaueris theologiam volucer. Sz in cōsolacione recipienda contra fortuitos casus. contra vanā mūdi felicitatē. cur nō suffecerit celebris ille dyalogus phie cum boecio. qui prorsus eleganti stilo breui et splendido cōpositus sm̄as grauissimas atqz verissimas in se tenens. Volucer: Noli mirari monache si phie theologia p̄ficitur. qm̄ sicut naturā gracia. sicut ancillam domina. et discipulā magistra. sicut tpus eternitas sicut raciocinacōez intelligēcia. sicut visibilia ea q̄ non vidētur. sic theologia phiam exupat. quā non abicit. sed in obsequiū sumit. Est autē lex diuinitatis et ordo ut sup̄ma inferiorū iūgantur ad superiorū infima more cōcathenacionis veluti plato loquebatur. que in corporalibus argentea. in spiritualibus aurea vocabatur. et plane hac in scala iacob graduum figuracionem accipimus. ꝓpterea sub cōpēdio ꝓcedentes inducemꝰ theologiā inchoantē verbum ab illo supremo quo phia cōsolacionē suam apud boecium terminauit. ita em̄ recto breuiatoqz ordine procedet theologia. sursum machinam sue deductionis erigens. si phie sibi fundamenta substrauerit. Quale vero sit illud qd̄ postremum phia posuerit puto meministi. Mag̃ vobis ē inq̄t si dissimulare nō vultis necessitas indicta ꝓbitatis cū an̄ oculos agitis iudicis cūcta cernentis. Mo-

nachus. Memini volucer. et quali principio exor
diens. quali preterea medio progrediens hucusq;
processerit retineo. Nimirū qui studio libri illi⁹ ab
adolescēcia vehementer incubuerī. Volucer. Cō
gratulor erudicioni tue. Siquidem ab hac senten
cia qua philosophia desinit. theologia suam cum
peregrino consolacionem iniciat. qualis sentencia
formaliter in augustini soliloquio posita est. et cer
te paulus dū ad hebreos scriberet collaudatur⁹ v̄
tutē fidei ꝓposuit simbolū nature qd̄ hominibus ꝓ
omni tēpore necessariū fuit. credere enī oportet ac
cedentē ad deū qꝛ est et inquirentib⁹ se remunera
tor sit. At vero deus ipse q̄lis iudex existēt. qualē in
sup remuneracōnē daret q̄rentibus se nō potuit
phia neq; discipuli sui ductu racōis īuenire. Defi
ciebat eī volētib⁹ ad alcioā ꝯscēdē scala creaturaꝝ
ꝑ quā sempiterna dei virtus atq; diuinitas. licet
possit attigi. non tamen vsq;quaq;. vt cognosce
rent quales q̄ntas ve penas reprobis deū ꝯtēpnēti
bus. q̄lia porro p̄mia se inq̄rentib⁹ iustus iudex tri
bueret. Qd̄ facere si vel phi vel poete tēptauerūt. e
uanuerūt in cogitacōib⁹ suis. et vix aliud q̄m er
rores fabulosos sibiq; dissidētes fingē potuerunt
Rectā denīq; mādatoꝝ dei viā nescierūt q̄ ꝑgit̄ ad
vitā que ē status omniū bonorum aggregacione
ꝑfect⁹. q̄lem hic assequi neminē posse phia demon
strat exꝑimētali rōe. ꝫ vel v̄tutes vel act⁹ fōries

q̄b⁹ attigat̄ iste status obiectiuē q̄dē in deo intuitiue cognito phīa tradere nō valuit. Miseratus āt desup hūanos errores de⁹ eas veritates necessarias et salubres. ad q̄s euehē nō potat phīa nec tēptare debuerat theologia supnāliter infusa. sicut a humanꝰ supnālis est finis. reuelauit et addidit. Int̄ quas nō irracōnabilit̄ theologia sup istā q̄ de⁹ inq̄rentib⁹ se remunerator sit q̄ videlicz iust⁹ iudex ē cūcta cernēs collocat et adicit modū iudicij a xp̄o traditi. Ibūt hij nō dubiū q̄n mali in supplicium eternū. iusti autē in vitā eternā. Neqz em̄ est alia veritas efficaci⁹ generatiua tioris dn̄i q̄m ista claudēs in se horrendissimū illud dampnacōis tonitruū. Ite maledicti in ignē eternū. Nūq̄d nō horrēdū valde proici a facie dei sūmi boni? Sed ad horroris cumulum inexcogitabilem additur maledictio trudens in ignem non qualemcūqz sed eternū et hoc cum dyabolo et angelis eius. vbi ascendet fumus tormentorum in stagno ignis ardentis et sulphuris usqz in secula seculorum vbi vermis eorum non morietur. et ignis eorum non extinguetur. et erunt vsqz ad sacietatem visionis ōni carni. Ad hunc auditum si fides admixta est. timorem domini quis non sibi susceperit? Est autem timor domini inicium sapiencie a ab ipso cōcipim⁹ spiritum salutis. et per eū declinat oīs a malo illuminātur corda et in oblcācione veit misedia

Quid gnēt timorē dei

Monachus. Qua racõe fieri potest o volucer q̃ p
timorem et talem timorem veniat queuis oblecta-
cio: timor em̃ penã habet quẽ pfecta caritas foras
mittit. Qualis amplius eẽ consolacio p̃t hñti pre o
culis assidue stagnũ ignis ardentis et sulphuris.
in qd̃ ne corruat formidare habet momẽto quolibz
nec vnq̃m dum viuit ab hoc pauore securus est.
nescit enim homo finẽ suũ neqz si amore vel odio
dignus sit. Volucer. Recte censeres mõche. si
theologia fidel nequaq̃ ad vlteriora p timorẽ istũ
pueheret si nõ ad spem que non confundit effuge
re cõpelleret. si nõ deniqz ad deum tocius cõsolacõis
p dilectionẽ ãplectẽdũ. sibiqz coherẽdũ velut in lo-
cũ refugij mirabiliter induceret. Monachus. Vel
lẽ audire q̃ pacto fieri habz hec inductio vere mira
bilis de timore in spem et amorem. neqz em̃ i eadem
sede cordis simul habitare posse videntur timor et
spes licz legã pphete iussionẽ. regibus terre ut ser-
uiãt dño in timore. et exultẽt cũ tremore. et per sa
pientẽ. qui timetis dominũ speãte in illũ. et iterum
ppheta. bñplacitũ est dño sup timentes eũ. et in e-
is qui sperant super misericordia eius. et alibi si-
ne numero spes timori ɔiungitur. Volucer. Ae
tẽdendus est o monache sollerter ordo iudiciorum
supremi iudicis dei qualem phia non attingit.
Vnde theologia velut humano more loquens
triplicem deo curiam triplicemqz thronũ deputat

Residz in prima curia et throno indulgens gracia
Residet in altera curia et throno corrigens miscdia
Residet in tercia curia et throno dampnans iusti
cia. de q̄ per apostolū dt horrendū ē incidere in ma
nus dei viuentis. Tradiderat homines omnes in
hanc mortis dampnaocinē preuaricator adam.
nec erat qui de manu hac iudcātis dei posset erue,
re si non supra nature vires et merita constituissz
nobis iustus iudex deus per sacramentū reconsilia
cionis vnigeniti filij sui dei curiam primam et alte
ram. in quibus graciam et misericordiam iudices
collocauit intronizans. qñ factꝰ ē nobis a deo sapi
ēcia et iusticia sc̄ificacio et redempcio. qñ p̄tēa da,
tū ē hoibus dāpnatis in curia iusticie eā q̄si g̃ua,
minis illatricē posse declinaē. appellādo ad supio,
res curias grē et miscdie. qm̄ superexaltat miscdia
iudiciū: fitqz ut vbi abundauit delictū sr̄abundat
a grā. qd phia nō cognouit. Mōchꝰ. Incipio vo
lucer g̃uioribꝰ q̄m ātea scrupul vrgeri. vt omittā
qōnes interim multiplices ex tuis hn̄tes dictis or,
tū de fide phoꝝ a alioꝝ q̄ pacto saluati sint aliq̄ sub
natue nē sola lege. Tradit itaqz phia vix pscrutabilē di
uine ꝓuidēcie viuacitatē. p̄serti dū ad eā cōfertur
hūam libertas arbitrij cū certa p̄cognicione futu,
rorum. Sed ecce superaddit theologia difficulta,
tem immensum minus inuestigabilem neqz cōpre
hēsibilem. dum quosdā ex hoibꝰ recipit iudicādos

in curia gracie vel misericordie et eterne beatitudi
nis ꝑticipes facit. Alios vero multo plures damp
nat in eternū sua iusticie seueritas dicente eo mul
ti vocati pauci vero electi. Mirū autē si quis in hac
recogitacione constitutus non perturbetur et to-
tus horrore tabescat. qualiter abscondita nō est cō
solacio ab oculis suis iuxta scripture verbum. dū
ita deus inter fratres diuidit. Volucer. Fatē
dū est in primis monache ꝙ hec consideracio iudi
ciorum dei. q̄ terribilis ē in cōsiliis super filios ho-
minū si cū sup̄ba curiositate recēseat̄. p̄cipitat ī illā
sapiētis dāpnacōnē. q̄ scrutator ē maiestatis opp̄-
met̄ a gl̄a. ext̄minat oem̄ bone ꝯsid̄acōis v̄tutē. de
niq; in reprobā de deo desperacōnē. et ī odiosas ra
bidas et insanas blasphemias demergit et absorbz
h° in viatorib⁹ aliq̄b⁹. h° in dāpnatis oīb⁹ opat̄.
At vero cōsid̄acō talis. si cū debita humilitate. et re
uerēcia fidelis ⁊ pij cordis assumat̄. si cū captiuaci
one ōnis intellect⁹ in obsequiū fidei reuoluat̄. n̄llā
existimat pegrin⁹ noster pociorem vel efficaciorem
ad ꝯsecucōnē legittie ꝯsolacōis viā diuinit⁹ elargi
ri. Nōne senserat hoc ꝓpha dū suspirās ait. me-
mor fui iudicōꝝ tuoꝝ dn̄e et consolatus sū. Quam
cōsolacionē nescio si vehemēci⁹ exp̄ssit alio loco is
q̄ dixit. Et exultauerūt id ē extra se salierūt filie
iude ꝓpt̄ iudicia tua dn̄e. Mōch⁹ Obs̄uādū ne est
obsec° volucer. ne min⁹ sobria fortassis et īsolēs sit

huius doctrine tradicio· qm̄ stultoꝝ ĩfinitus ē nūs
carnaliū et arrogāciū· q̄ nō capiūt q̄ dei sūt· et si n̄
dixeris ea q̄ v̄santur in corde suo· et q̄ suo ingenio
penetrare se gloriari possint· Volucer· Corri-
git et repellit tuā hāc hesitacōnē ꝯscius archanoꝝ
diuinoꝝ apl̄s qui satagens ꝯtencionē gentiliū ro
manoꝝ et iudeoꝝ q̄ suscepant fidem cōpescē: collo-
cauit toci⁹ disputacionis sue velut centrū et car-
dinē supremū cōsideracionē diuine predestinacio-
nis et p̄scie· ab illo loco· Scim⁹ autē qm̄ diligenti
bus deū ōnia coopantur in bonū hijs qui scd̄m ꝓpo
situ vocati sūt sc̄i· nā quos p̄sciuit et p̄destinauit ⁊c̄
vsqz dū exclamat· O altitudo diuiciaꝝ sapiēcie et
sciēcie dei qm̄ incōprehēsibilia sūt iudicia eius· et
inuestigabiles vie eius· q̄s em̄ cognouit sensū do
mini· ā q̄s cōsiliarius eius fuit· ā q̄s p̄or dedit ei ⁊
retribuet̄ illi: Illic inserit q̄ nō volentis neqz cur
rētis ꝫ miserētis dei ē· et cui⁹ vult miseret̄ ⁊ quē
vult īdurat· ⁊ q̄ nō ex opib⁹· ꝫ ex vocāte dictū est
iacob dilexi esau āt odio habui· Apl̄s igr̄ genciū ī
fide et veritate· int̄ quas erāt īsipiētes m̄lte carna
les et supbe· si p̄missā eis cōsideracionē ꝓ sua edifi
cacōe nō timuit exponē q̄tin⁹ eas et iudeos mutuo
t̄ducēt ad legittimā pacis ⁊ caritatis fōrz· q̄ pacto
verēdū eīt int̄ xp̄ianos p̄ſti eos q̄ de sua salute sol
liciti sūt ꝯsid̄acōe ista vti q̄ apud eū talē de sua sa
lute cōsideracionem suorūqz similium operata est

ut asserēt. certus sū ei q̄ neq; mors neq; vita nez
āgeli neq; p̄ncipat⁹ neq; v̄tutes neq; istācia nez
futurā neq; fortitudo neq; altitudo neq; ꝓfundū
neq; creatura alia potīt nos separe a caritate dei
q̄ ē in xp̄o ihū dn̄o nr̄o. Potīat autē certitudo tal'
accipi de certitudine reuelacionis diuine si paul⁹
de se solo loqueret. ꝫ dū cōnumerauit alios elec-
tos dei ꝯueniēcius intelligitur hoc esse dcm̄ de cer-
titudine spei. que trāquillitas q̄ntū sit operatiua
satis admodū ꝓpheta regius exposuit qui dum
gl'abundus in domino dixisset. In pace in id ipsū
dormiā et req̄escā. subitulit ꝓ cā spem dicēs. Nm̄
tu dn̄e singulariter in spe ꝯstituisti me. Mōchus.
Scire velim o volucer quo studio vel industria de-
uenit aduena nr̄. ut in hac pace in id ipsū fruē-
tur. Volucer. Accipito v̄ba mea sobrie. neq; ei
dicere p̄sumo nisi qd̄ aspirat et aspirare suadet ad
illam pacē in idipsū. cū ꝓpheta dicēte. Concupiuit
anima mea desiderare iustificaciones tuas in ōni
tp̄e si forte aliqn̄ desideriū sui et similiū pauꝑm ex
audiat dn̄s. ⁊ p̄paracōnē cordis eoꝝ audiat auris
sua. Scit em̄ qm̄ nemo repēte fit sūmus. scit q̄niā
munus h⁹ grē magis est q̄ industrie. Nichilomi-
nus doctoꝝ deuotoꝝ scripta relegēs theologia duc
trice. suis vti conatur industrys. ne sibimet deesse
putetur deumq; temptare videatur. Enititur ex-
perimento cognoscere que sit illa pacis consolacio

qua sobrie debriat⁹ exclamat psalmista. Qñi mag̃
multitudo dulcedinis tue dñe quã abscõdisti timẽ
tib⁹ te. signãt̃ ait. abscondisti. qꝛ nec ab hñte tra-
di nec ab eo q̃ nõ habꝫ capi p̃t. Est q̃ꝑpe nomẽ no
uũ in calculo cãdido scp̃tũ qđ nẽo scit n̄ q̃ accipit.

¶ Terciũ metrũ p̃mi.

Magñ crede nis boñ. Densus qđ capit itim⁹
Int⁹ q̃ valeas frui. Queris q̃lis ei sapor.
Extra nõ liceat loq̃. Aurẽ v̄baqꝫ q̃d paras!
Certe nescit hõ vetus. Gusta. post videas licꝫ.
Int° q̃d sapiat nou.⁹ Cec⁹ mel ionathas p̃us.
Degẽs frat̃ agro senex. Gustat ꝓtin⁹ hic vidꝫ
Queit gaudia q̃ domi. mel nob̃ sapidũ de⁹.
Frater iunior accipit. Quo fastidia tollere.
Hoc ẽ mãna recõditũ. mundi noxia fas tibi.

¶ Tercia ꝓsa p̃mi. monach⁹.

O Miseris interĩ volucer. verbũ sup istis affec-
tus deuoti sentimẽtis. in q̃b⁹ stat sapiã q̃ in
misterio abscondita ẽ. Hec ẽ theologia mistica de
qua tractatus frĩs apud me seruo. quosdã latino.
quosdã vulgari scriptos stilo. Sꝫ et sup hijs alte
ra fortassis die sermo fiet. Perge vero ꝓseq̃ de spe
respõdẽs ad pauculas interrogacões meas. q̃ se-
cretoꝝ aduene nr̃i cõsci⁹ es. Recogitat ne sup̃mũ
iudicẽ deũ. hoiẽs ex massa peccatrice p̃destiasse qui
dẽ hos ab et̃no sempiterne b̃titudinis fore ꝑticipes
Alios v̄o p̃scitos ꝛ t̃ ꝓbatos ad supplicium ꝑpetuũ

¶ Volucer. Recogitat monache et id sane fre-
quenter. Monachus. Accusat ne diuersum
huiusmodi iudicium dei tamq̄ preterea sit in eo se
ua quedam crudelitas indigna bonitate sua sum-
ma? Volucer. Absit monache talis aduer-
sus deum blasphemia. neq; ei personam accepisse
neq; iniuriam fecisse dici potest qui nulli debitor ē
Qd notauit apostol⁹ dicens. O homo tu quis es
qui respondeas deo. nūq̄d dicit figmentū ei qui se
finxit: q̄d me fecisti sic? An non habet potestatē fi-
gulus luti ex eadē massa facere aliud eq̄dē vas in
honorem. aliud vero in cōtumeliā. Tal' apud hoiēs
similitudo plurima repit̄. nedū sup reb⁹ vita carē
tib⁹ ꝫ aiātis. q̄bus vtūtur ꝑ arbitrio suo. alijs ad
mortē alijs ad ꝯseruacōez. nec arbitrāt̄ se vel iniu
rie vel crudelitati obnoxias esse. Quid si vult deus
in mag̃ domo sua manifestare diuicias gliē sue is-
tis in ostēsionē miscdie. alijs in manifestacionē su
e iusticie. glorificās illos ex miscdia istos ex iusti
cia derelinquēs: q̄tenus resultet carmen illud pul
cherrimū ex graui tenore iusticie et molli cantu
miscdie de q̄li ꝓfitet̄ ꝓphā. miscdiaz ⁊ iudiciū cāta
bo t̄ dñe Qz si paucioēs sūt q̄ saluāt̄ maifestior ē ī
h° grā dei quēadmodū int̄ surdos ⁊ claudos mu-
tos ⁊ mortuos paucioēs sūt q̄ miraculo curāt̄ q̄m
q̄ ꝓprie ꝯdicōi relinquūt̄. Vm̄ dū ad sing'aria fit
descēs⁹ ⁊ inq̄sicō. cur videlz petr̄ l' paulū de⁹ eligeit

ad salutē iudā vero et diuitē epulonē derelinque-
rit oportet q̄ humana garrulitas apponat digitū
ori suo. hoc vnū cōfitens q̄ iustus est dn̄s in omni-
bus vijs suis. itaq; sicut nulla potest assignari ra-
cio cur inter tot res possibiles fieri. ista nō illa fac-
ta est nisi beneplacitū dei. ita de recreacione seu re-
generacione ad vitā spūalem m̄lto mag̃ dici debz
Neq; cōfugiendū ē ad illoꝝ merita vel opa q̄s ab
eterno p̄destinat deus. q̄ si ex opibus iam non ex
grā. Sz neq; p̄orē etna dei voluntas cām hēt. q̄ fe-
cit ōnia ꝓpter semetipsū. impiū q̄z in diem vindic-
te. Nichilominꝰ fatēdū est. q̄ nēo sine culpa dāp-
nabit̄. sicut absq; grā saluabit̄ n̄llꝰ. Monachus.
Pergo volucer inquirere cōsequent̄. si hanc aliqn̄
peregrinꝰ noster ꝯsideracionē super se et ad se re-
flectit. meditans ne forte sit ex nūo reproborū ne-
q; em̄ glāri p̄t se pcām nō habē. neq; de alia massa
esse q̄ ceteros. Voluc̄. Dicā id monache qd̄ sencō
meditat̄ aliqn̄ secū cōquerens q̄d si iusto dei iud cō
dāpnandus es: Si repit indispositū cor suum ad
humilē huiꝰ cōsidacionis suscepcionē d̄eliq̄t eam
et ad alia se cōuertit quēadmodū fieri ꝯsiliū est in
tēptacōibꝰ vel introgacōibꝰ carnalium pcōꝝ. vel
ex ꝯsidacōe eaꝝ reꝝ q̄ sūt difficilime electionis. vt
si q̄rat aliq̄s a semetipso. malles membratim lania-
tꝰ mori q̄m illecebrose voluptati mulieris pulcher-
rime cōsentire. Si vero ꝑcipit offcm̄ suū deo ꝓpicio

trãquillũ humilẽ et suauem· sicut imp̃catur apos
tolus deus autẽ spei repleat vos õni gaudio et pa
ce in credendo· ut abundetis in spe et v̄tute spiritus
sancti· sistit pedetentim tamen et caute in hac reco-
gitacione· si forte dampnãd⁹ est cuius apprehensi-
oni nequaq̃m remurmurat scd̄m p̃ntem affectũ et
sensũ de diuina iusticia ꝫ hũiliat⁹ dicit· iustus es
dñe et rectũ iudiciũ tuũ· nõ ꝙ dãpnacionẽ eligat
absit qꝛ nec deus hoc vult ipsũ velle sicut nec pecca
re nec desperare dũ viator est dicit poci⁹ cũ iob eci
am si me occiderit tñ in ipso sperabo et conuersus
ad dominũ cũ pio et humili affectu scio inquit eq̄s
sime iudex quoniam dãpnati in inferno te odiunt
te iniustũ te inuidum te crudelissimum iudicant te
blasphemant · tibi sanctisqꝫ õnium ore rabido ma
ledicũt· Scio ꝙ illic cõstitutus heu me miserũ sic
agerem· At vero dũ interim affectibus tã efferis et
blasphemis careo amo te qui totus es amabilis·
te iustissimũ te amantissimũ te clemẽtissimũ diiu-
dico te collaudo tibi sanctisqꝫ omnibus tuis ore pi
o benedico· quicq̄d postremo de me futurũ ordina-
uerit volũtas tua· corde credo · et ore profiteor qm̄
ñlla est iniquitas apud te qui sanctus es in oĩbus
operib⁹ tuis· Monach⁹· Placꝫ volucer distictus
iste mod⁹ hñdi se circa recogitacõnẽ diuine p̃desti
nacõis seu p̃sciẽ· nã sicut in p̃mo curiositas temera
ria· sic in scd̄o meritoria valde hũilitas exercetur·

Vidē simile ē in aspectu vel recogitacione formose
mulieris. vbi piclitaretur incōtinēs cōtinēs vero
fortiter habituatus vteret ad vtutem. Video q a
mor hic gratuitus est: nō mercenari9 nō recuruus
hec affectio filialis vel fidelis sponse. quē amorem
q donū suū est nō acceptare non potest. q diligen
tes se diligit. Beat9 qui ascensiones in corde suo
disponēs ad hunc gradū pene supremū peruenit
Sencio deinceps magis ac magis quo medio po-
test hec consideracio pacē q̄ndam et consolacionē
operari. Ita tamen si sit apud homines qui pecca
to iam non iterant. Nā iteracio pc̄ior quid aliud
portēdit q̄m reprobacionē et interitum attento q
spes non ex meritis ꝓueniens presūpcio est non
spes estimanda. Volucer. Scis o monache
quoniam nemo est q viuit et nō peccet. quando et
sepcies in die cadit iustus. et beatus dicit a psal-
mista nō qui nō fecit sed cui nō īputauit domin9
pc̄m. mirū fortasse videbitur qd dictur9 sū. Inuei
re est hominē q quāto pluribus īpugtur tēptacōi
bus. q̄nto renitēs eis pluries euincit vel a voraci-
tate gule. vel in somniculosa dormitacione. vel in
stimulor carnis crebra perpessione et alys hm̄odi
tanto frequencius cercius et ideo forcius quia
hūilius in deū se ꝓicit de deo sperat ⁊ confidit Con
sulte quidem dū millā videt in se fiduciam resisten
di vicijs neq vtutes ⁊ salutē adipiscēdi repositā

fallor si non ita dauid egerit inquiens. Impulsus e-
uersus sum ut caderē. subdit cui⁹ inixus est auxi
lio et dn̄s suscepit me. Rursus cū ab hominib⁹ sibi
desperacio imꝓperaretur. quia tulerat ouem et
pastorem occiderat. et dicerēt. nō est sal⁹ ipsi in de
o eius. ipse solidiori spe deo fisus respondebat. tu
autē dn̄e susceptor meus es gloria mea et exaltās
caput meū. Monach⁹. Ut intelligo volucer i
ta se res habz q̄ apud vere humilē q̄nto min⁹ ē i
se spei. min⁹ in ope aliena fiducie. mi⁹ deniqz vult
cōstituere iusticiā suā. tāto plus spei pl⁹ fiducie de
deo cōcipit. plus q̄z iusticie dei fit subiectus dicens
ex sm̄a. Michi autē adherere deo bonū est et ponere
in domino deo spem meam clamans ei. in tua iusti
cia plane non in mea libera me. Postremo magis
intelligere nūc videor. que in deuotoꝝ libris legi.
de introductione sponse in cubiculū sponsi de oscu
lo oris eius pt⁹ osculū manuū et pedū de habitaci
one p̄terea in adiutorio altissimi non in habitacōe
vel meritorū ꝓprioꝝ que vana est vel penarū futu
rarū que anxia vel industriarū ꝓpriarū que timi-
da est et incerta Certa vero qualiter esse possit in
adiutorio altissimi inter tot vite discrimina inter
tot criminū lapsus. inter tātā electoꝝ paucitatem
edisseras velim. Volucer. Rerū ista condicio est
o monache. ut in suos fines tēdant quibus adep-
tis quiescunt adherentes eis h° de q̄uibus deorsum

hoc de leuib⁹ sursū vidē ē. Est aūt hūani cordis de
sideriū et pōdus in deū sicut in locū suū et centr̄ fer
ri ē sup̄mū pt⁹ qd̄ nō relinq̄tur aliud hūane pegri
nacōis refugiū. supē igit̄ nichil infra qd̄ vel vltra
qd̄ possit hūanū se cor deflectē vel fugē dū pōdē suo
se cōstituit adherē deo nūc interī p spem fidē ⁊ aōrē
neqz em̄ sibi dat alit̄ stat⁹ p̄sens. porro sicut aliq̄s
dr̄ adherē certitudinalit̄ loco alicui vel baculo dum
totis viribꝰ ita stare vult. nō alit̄ spem certā dici
m⁹ p deliberatā volūtatis adhēnciā. Neqz em̄ spes
ē in assensu et vi rōnali. ꝫ in desiderio et exspectaci
one v̄tutis irascibil̄ tēdentis i ardua. qd̄ desideriū
tēdēcia vel exspectacio repit̄ in v̄tute spei cū tanta
certitudine p adhēnciā volūtatis q̄ p ñlli⁹ tēptaci
onis vel recogitacōis insultū vult ab ea feniet euel
lere. Cōsurgit ex radice simili certitudo in assensu
fidei dū p ñllas racōes vel fantasias fidem impugnā
tes vult derelinq̄re quo min⁹ stet in fide ad obedicio
nē dei et meriti conquisicionem.

¶ Quartū metrū p̄mi.

Que montis alto stat iugo
Quercꝰ suis radicibus
Defixa nitēs fortiter
Vētos ⁊ ymbres ñ timet.
Assumit hic pl⁹ viriū
Q° pl⁹ i ymo se locat
Cōcussa vēti t̄bine
Sic spes ferēs tēptamīa
Anthe⁹ iuictus fuit.
Dū caut⁹ icubās humi
Nō vult i altū surrigi
Elatus illico perit

Que collocat̄ saxeo. Herē vos spe firmiter
Dom⁹ loco fideliter. Vr̄o loco nitamini.
Venti pluuie flumina. Vester loc⁹ certe deus.
Deseuiāt nūq̄ ruit. Quo spes repoit cercior.

¶ Prosa quarta p̄mi. Mōch⁹.

Visū est aliquibus o volucer q̄ spes in prescitis semper sit erronea. id em̄ se putant habituros quo carebunt. Aly volentes hanc obsurditatē euadere dixerunt spem in hac condicionali existere. si dei legem obseruauero saluus ero. Volucer. Monache. nec hoc vltimū sufficit ad spem staret enim cum desperacione talis condicio. nec p̄mū sobrie dictum est. q̄ deus obliget reprobos ad errandum. sicut obligat ad sperandum. Proinde spes ad certam beatitudinis expectacionē sic se habet ponit sibi per fidem q̄ est aliqua talis beatitudo Jungit q̄ ad illam pura libertate et gracia deus ab eterno quosdam predestinat et eligit. Addit q̄ ad consecucōnē hm̄odi finalis bt̄itudis ordinauit media cōueniēcia varys modis sine nūo. int̄ q̄ mediū p̄cipuū ē grā q̄ ideo dr̄ vita et̄na q̄ pign⁹ ei⁹ est ab arra. Hāc autē grām n̄lli dedit neq3 datur⁹ est nisi p meritū mediatoris dei et hoim̄ quā grām p omnib⁹ meruit ad sufficienciā s̄ nō ad efficaciam. nisi incorporatis sibi per fidem habitualē ut in paruulis. vel actualem et habitualem que p dilectionem perseueranter opat̄. q̄ fides minus

explicita fuit in ꝓphetis tẽpe legis scripte q̃m in a
postolis tẽpe grẽ et longe minꝰ in phis et alijs gẽ
tilibus ꝑ lege nature: q̃mius enĩ oẽs accedẽtes ad
deũ oporteret credere ꝙ deus est. et ꝙ inquirentibꝰ
se remunerator sit. q̃s esset tamẽ modꝰ quo talis
remuneracio cõsequeret ꝑ misteriũ videlicꝫ incar
nacõis filij dei. sicut non erat explicite reuelatũ. sic
nec explicita fide credẽdũ. Ceterꝫ spes talit instruc
ta per fidem que suus est oculus figit in primis de
siderium suũ ad beatitudinis adepcionem tamq̃m
ad finẽ. et ab illo desiderio nequaq̃m vult auelli.
Deinde desiderat media q̃libet ad huius finis asse
cucionem per dei ꝓuidenciam ordinata. per arma
iusticie sicut dicit apostolꝰ a dextris et a sinistris ꝑ
gloriã et ignobilitatẽ. ꝑ infamiã et bonã famã ꝛc.
Fides itaqꝫ rursus dicit ei. ꝙ diligentibus deum et
sperantibus in eo õnia cooꝑant in bonũ sicut tra
dit apostolus ꝙ õnia nrã sũt conformiter ad xp̃m
p̃mũ q̃rite regnũ dei. et omnia hec adicient vobis.
neqꝫ taliũ aliq̃s p̃destinatoꝝ ꝑibit vnq̃m. Quo cõ
tra fit de reprobis q̃bus õnia cedũt in malũ eciam
aliena bona q̃ in scãdalũ sibi vtũt et ruinã. Nich
ilominus quoniam ignotum nobis ẽ quos vult in
ter hoiẽs deꝰ et q̃liter saluos fieri. oꝑandũ est bon̄
ad om̄s vel orãdo vel cõmonẽdo vel hortãdo vel incre
pãdo vel ab erroribꝰ et vicijs abducere satagendo.
Ita sagena caritatis concludit in se bonos et ma.

los separandos in litore iudicij. Preterea si expec-
catis electorum diuina bonitas potest scit et vult eli
cere bona. non tamen idcirco mala bona sunt vel
eligenda. sed cauenda penitus plangendaq3. Col
laudandus autem benignissimus et omnipotens deus
qui malis nostris non solum non vincitur. sed ex
eis operatur bonum nostrum. sic enim dicitur omnia sub
peccato conclusisse supple permissiue ut omnium misereatur
Peccauit petrus. humilior caucior et misericordi-
or effectus est. non actione mali sed miseracione dei
Peccauit magdalena plus postea dilexit. quia mul
tum sibi dimissum est. et in exemplar pene ceteris ces
sit Blasphemus fuit paulus confitetur humiliatus
quod non sit dignus vocari apostolus. et est inter peccatores
primus. Deniq3 iocundatur pater et exultat in receptione
filij prodigi: et gaudium est angelis dei super vno pec
catore penitenciam agente. Quis nesciat proinde
pauperes dum de stercore peccatorum erigit eos deus
collocans in gloria cum principibus populi sui. quod in am
pliores erga diuinam benignitatem assurgunt gratarum
actiones non quin innocencia preseruata seruataq3 plus
habeat dignitatis et gracie ceteris paribus. sed in
reparacione deperdite magis eminet miscordie benig
nitas miserandum vero est quod in reprobis agitur e diuerso
de virtute et humilitate superbiunt. de gratuitis dei do
nis vel ingrati sunt vel tepidi. vel in suam et aliorum
perniciem et dei inhonoracionem abutentes vertunt

ita ut eorꝫ qñqꝫ fiat oracio in pcm̄·hic ꝑ ingtitudi
nē in inferno autē ꝑ blasphemiam insaniorem·Re
cordantes eñ quēadmodū fuerunt aliquādo sup
plices deo·hec et illa bona facientes venerantesqꝫ
scōs scāsqꝫ oms cū deuocione quid in rabidiori cō
tabescāt odio·et maledictis latrent adūsus deum
scōs scāsqꝫ oēs·p̄sertim eos quos p̄cipue coluerūt
eos inuidos eos crudelissimos impios ⁊ ingtos q̄
non ipsos a tormentis cū possent eripiūt acclamā
tes·Quid ergo dicem⁹ ad hec? faciem⁹ igitur ma
la ut deus eliciat bona? vel bona vitabimus ne cō
tingant mala qualia tetigimus? Absit·ꝓpter id eī
qd̄ per accidens est nō debet id quod de ꝑ se est vaci
ari· Monachus· Horresco volucer hec audiens
et videns te super admirabili via niti pro cōsolaci
onis adepcione·dum tremende et contrarie desola
cionis memoriam subinducis· Volucer· Hic mo
dus est·hec ars theologie credideris monache·q̄
sicut per stulticiam et scandalum predicacionis
crucis saluos fecit credentes·sic per insipienciam
trahit ad sapienciam·dicente apostolo·si quis vi
detur inter vos sapiens esse in hoc seculo stultus fi
at ut sit sapiens? Non aliter vult eadem theologi
a per sūmam desperacionē de hoīē trahē ad sūmā
de deo spem et ꝑ desolacionem inestimabilē ⁊ into
lerabilē sursū ducē ad solidā cōsolacōnē? Addide
ris ñllā esse recogitacōēꝫ que plus ista radicaliter

euellat ab humano corde superbiam de se semp ali
quid magnū p̄sumentē cui resistit deus que magis
insuper gignat et nutriat humilitatē legittimam
sub deo et ad homines vicijs ꝓcul expulsis que
fert secum superbia. Nam qua fronte poterit aliq̄s
frēm suū qualemcūqz deinceps vel odio vel ira vel
inuidia prosequi ymmo nec in animo ꝙ reprobus
sit iudicare. qui vidēt se de eadē massa peccati in ea
dē dāpnacōe esse. neqz scit q̄d sibi crastina pariat
dies. Qꝫ si voluerit gloriari de bonis suis mendax
est si non habet si habet illa gratis accepit a deo.
Quid ergo gloriatur quasi non acceperit? quid p̄-
terea iudicat alienū seruū. qui domino suo stat
aut cadit? stabit autem potens est enim deus sta
tuere illum. Sub hoc intuitu dixisse putandus est
apostolus. venit deus saluos facere peccatores q̄rū
p̄mus ego sum. primus intellige. quo nullus prior
videns se cum alijs equaliter filium ire et ex eadē
peccati massa esse. quales venerat saluare deus.
Monachus. Intelligo volucer materiā hāc de ti-
more et spe latā eē. vellem traderetur sub cōpendio
modus quo precipue spes stabilitur. Volucer.
Nimirum stabilitur a deo cuius supernaturale do
nū est. Sed si particularius aliq̄d exigis iuenit̄ q̄
druplex. meditacio. Que velut in tetragono fir-
missimo gestat spem. Vna meditacō est diuine ius
sioīs ut speres. Altera diuine ꝓmissionis si spēs.

Tercia imense dei pietatis ne desperes vmq̄ de su
is miseracionib9. Quarta ꝓprie fragilitatis. ne
speres in te vel ꝓprys viribus. Dic igit̄ cogitacio-
ni sollicitāti spem deserere dū non facis certam vo
cacionē tuā per bona opera cottidie corruens de pec
cato in peccatum ingerenti ꝓinde ne sis de multis
vocatis et non electis sicut vita tua similis est mul
torū: dic respondēs q̄ obedis iubenti deo qui mille
locis scripture sacre precipit ut speres in eo. cui di
cito. Exurge domine deus in precepto quod man-
dasti proicio me in te iubente te. non es crudelis
aut fallax ut abicias me. cuncta presertim multi
plici promissione tua qua desperantibus in te pol-
licitus es q̄ liberares eos et eriperes saluares et
glorificares. Cuius demum tam immensa pietas
est ut nullis peccatis eciam infinitis si commisissē
ea solus vinci possit hic in via. Quid q̄ interpo-
suisti eum immobilitate consilij tui iusrandum. ut
per duas res immobiles sicut loquitur apostolus
tuus quibus impossibile est mentiri te nos fortissi-
mum solacium habeamus ad tenendum proposi-
tam spem. Quamuis enim sis inobligabilis a cre
atura tua racionali quicquid agat pro te vel erga
te. voluit tamen dignantissima condescensio tua
commercium quoddam habere cum hominibus
ut bene de te mereantur si iussa tua compleuerint
et in te sperauerint qui fidelis es et te ipsum

negare nō potes. hec tū ita deo. Postremo dū pro
pria fragilitas obicitur ne desperes. desperes volo
sed de te et in te qui homo et caro es: nam maledic
tus homo qui cōfidit in homine: et ponit carnem
brachium suū. et a domino recedit cor eius. Sz
hic occurrit trepida cogitacō dicens qua racione
conabor declinare vicia virtutes acquirere serua
re mandata dei sine quibus sperare vitam in-
gredi iam nō spes est. ꝫ arrogans et infidelis pre
sūpcio. Conaberis ꝓrsus. ꝫ in adiutorio altissimi.
et millies victus millies coronaberis. eo q̄dē ampli
us ⁊ cercius quo nulla tibi super est fiducia de pro
priys operibus. ꝓpterea dicturus salomon finē cō-
ciocinacōis sue dū proferre vellet. serua mandata
premisit deum time. quia videlicet ab ipso est bonū
vel velle vel perficere. Monachus. Retineo ꝙ in
soliloquiys similia de se confessus est augustinus.
sperabam inquit aliquando in virtute mea que
non erat v̄tus: et cum sic volui currere. vbi magis
stare credebam ibi magis cecidi factusqz sū magis
retro q̄m ante. dicebam enim hoc faciam illud per
ficiam. fiebatqz post nec hoc nec illud quoniam de
meis viribus confidebam. nunc autem confiteor ti
bi domine rex pater celi et terre. quoniam nō ī for
titudīe sua roborabit̄ vir ut nō glie t̄ añ te stulta
p̄sūpcō oīs carnis. Volucer. Traducit aduena
nr̄ meditacōez hāc eciā vsqz ad angelos et scōs

dū attēdūt horrorē diuinoꝝ iudiciorum in dāpna
cis · Canimus enim ꝙ tremebunt angeli atqꝫ
archangeli · tremebūt intellige non ex formidine
sue dāpnacionis q̄bus inest glorie securitas · ꝫ eo
magis ex alioꝝ dāpnacione q̄si si tremerent et pa
uerent in se deficientes resiliunt in adiutorem vni
cum deum adherentes ei se fragiles ⁊ nichilo simi
les reputantes sine eo · Addit de humanitate cristi
ꝙ sicut in esse si ꝓpositali sic innititur personalitati
filij dei ꝙ ꝓpriam deserit nec in se subsistit: ita in es
se gracie vel glorie innititur deo ꝙ nullatenꝰ in se
et ita de sanctis quanto perfectiores tanto humili
us et reuerencius in adiutorē deum resiliunt · Qᵒ
contra de reprobis qui magis refugiunt a deo et
ad se confugiunt quo dampnabilius puniuntur ·
quoniā in ipsis est amor sui vsqꝫ ad contemptum
dei sicut in alijs est amor dei vsqꝫ ad contemptum
sui · Deniqꝫ spes velut anchora quanto minus in
arenulis fragilibus et fluidis humani auxilij fi
gitur · tanto solidius et cercius supra firmam petrā
que cristus est defixa stabilitur · Qꝫ si quesierit ali
quis · quid igitur de illis quos non saluat deꝰ? res
ponsum habeat ꝙ velut aiālia ꝓpt̄ hoiēs creata
sūt ad obseq̄oꝝ varietatē illa blandiēdo ista seuiē
do itelligē sic hēmꝰ ꝓpt̄ electoꝝ salutē p̄scitos esse
fōrtos siue nocē siue cōseq̄ conētur · ut nō glorier̄
omnis vel obsequens electis vel aduersans eis ·

Neqz tñ ita sunt accipienda que dicta sunt quasi
tollat̃ libertas arbitry. fortificat̃ siquidẽ mag̃ ⁊ in
stituit̃ sed in deo viuificãte ꝑ graciã q̃ est velut a-
nima q̃dã hñs vitã in potencia ad vitã scd̃am ad
meritoriam videlicz operacionẽ. Itaqz sicut opera
cio animalis presupponit esse nature. sic operacõ
spũalis vitã grẽ. Sed neqz audiendus est cice
ro. q̃ ut libertatẽ in hominibus statueret abstulit
a deo prouidenciã. Neqz rursus ex aduerso recipi
endus alter: qui diuinam prouidenciã sic instituere
voluit. ut arbitrio nostro necessitatẽ imponeret
ꝓch nephas eciam in peccatis. dicens deum velle et
facere nos peccare in manifestacionem glorie sue
Porro viam mediam et regiã tradit theologia re
uelata fide subnixa qua gradiendũ est. eciam vbi
raciocinacionis ꝯtrarie dissolucõ plena nõ patẽt
Monachus. Existimo ꝙ has sentẽcias nec inex
perti satis capiũt. nec expienciam dare ꝑt industri
a. nisi preueniente in benedictionib⁹ dulcedinis et
cooꝑãte dei grã ieffabili valde mõ. et hoc ẽ dei donũ
scire a quo postulanda sit et impetrãda talis grã
Multa em̃ dicim⁹ et deficim⁹. verbũ autẽ abbreuia
tũ et cõsũmatũ facit sapiencia. dũ in aiãs scãs se
trãsfert delicias suas cõputãs esse cũ filys hoim̃.
in q̃bus beneplacitũ est deo. qꝛ speãuerũt sup mi-
sericordia eius. Sed ecce iam aduesperascit et
inclinata ẽ dies qñ ad se me vocat opus dei simul

et vie lassitudo q̄etē te petere suadet · expectet p̄ re
liq̄s · multa eiū q̄renda sup̄sūt · sequēs dies · Vo-
lucer · Expectet placz · si p̄⁹ audieris sub exēplari
modulamie q̄l sit ut eū recogites germai tui stat⁹

¶ Q̄ntū a vltim̄ metr̄ p̄mi ·

O Nus e m̄ltis nauta p̄fundo ·
Dū regit nauē rētus et ymber ·
Et procellar̄ turbida moles ·
Si repentinis motibus vrgent
Proxia nautis crebro minantes ·
Naufrage cladem mortis adesse ·
Nitit̄ fis⁹ arte ingrā ·
Nil iexp̄tū corde pauēti
Degnit̄ liq̄ns oia sollers ·
Tēptz ut nauis litto ā captet
Si mali vero tanta mollescat ·
Seuiens pestis iam latratu ·
Terret auditum scilla canino
Attrahens gulpho cūcta voraci ·
Non opem possunt ferre sodales ·
Pars a in p̄ceps vltra laborat ·
Sicqz nauclerū stertere puppi ·
Obstupet talis quis nichil ultra ·
Vib⁹ fidit spes nec i arte est
Respicit celum vota deo dat ·
Aut mari sese deicit alto ·
Nudus enatans · si scopulosum

Prominēs saxū suscipit ipsum.
Vel sinu tuti cōditur antri.
Laudat excelsum gracior illi.
Dicit. euasi sorte benigna.
O reseruatū sanctius olim.
Obsequi fas sit criste tibi me.
Rursus aut si me nauigio das.
Vtar illo fac prosperiore.

Explicit liber p̄mus

Incipit. scd̄us. Prosa prima. Monachus.

Ecce nobis o volucer altera dies fulsit illa ɔtinuaueris precor effari que cepta sūt. Volucer. Memisti puto sub q̄li silitudine finē accepit hesterna collocucio nō ōnino dissimiliter nūc aduena nr̄ ex ꝓcella publici ciuilisq; naufragij cōsulte fugiēs in locū satis abditū velut in q̄ndā securitatis insulā se recepit. Illic more solitarij sedēs leuat se sr̄ se. theologiam hn̄s cōsolatricē. que doctrix ē discipline dei et electrix operū illius. q̄ sobrietatē et prudenciam docz et iusticiā et v̄rutem quib⁹ vtilius nichil est in vita hominib⁹. hec eigit ad spem futuroꝝ quēadmodum tetigim⁹. asserens ꝙ non sunt cōdigne passiones hui⁹ temporis ad futuram gloriam q̄ reuelabitur in nobis. addens ꝙ spes nō ɔfundit. ita tam̄ si sit vera spes nō ficta non fallax non temeraria